

– „Chováme se, jak by válka byla nevyhnutelná,“ napsal nedávno známý americký publicista I. P. Stone ve svém týdeníku. – „Zřizujeme předsunuté základny, nasazujeme loďstvo, připravujeme základny pro letectvo. Vedeme hospodářskou válku. Prohlubujeme ještě více všechny propasti, které dělí svět... Postavili jsme se tvrdohlavě proti jakémukoli vyjednávání s druhou světovou velmocí. Udělali jsme z odzbrojení jakousi nedůležitou vedlejší záležitost, kterou nikdo nebere vážně.“

Sám náš ministr zahraničních věcí se chlubil, že dostal náš lid na pokraj války.

Někdy se lidé ptají: „Proč Dulles provádí tak nebezpečnou politiku?“

Odpověď na to je, že Dulles má velmi málo společného s většinou Američanů, že po mnoho let zastupoval jako právník i státník největší zbrojaře USA a že se jeho prazvláštní druh vlastenectví projevil na příklad tím, že organizoval kartelový systém hitlerovského Německa.

Další otázka často zní: „Copak si ale Dulles neuvědomuje, co by se stalo v atomové válce jeho dětem?“

Na tuto otázku je podle mého názoru několik možných odpovědí. Mně se však zdá správnou jen jedna – ten člověk je šílenec.

Dullesovo šílenství se snad neprojevuje tak zřejmě jako šílenství Forrestalovo, které ho dohnalo k sebevraždě, nebo jako šílenství, které pomátló vědce, jenž mne navštívil. Ale zůstává faktem, že každý člověk, který je ochoten úmyslně dát v šanc život svých dětí ve válce, je šílený. Není o nic méně šílený, když se oddává iluzi, že zachrání své vlastní děti, obětují-li cizí.

„Samozřejmě nechci, aby v nové válce umíraly děti,“ mi řekl před časem kterýsi businessman. „Ale když půjde o to vybrat si mezi americkými a ruskými dětmi, pak budou muset umírat ruské děti.“

Kdo může rozvljet takovou příšernou koncepci rozhodně není normální. Za prvé si myslí, že v atomové válce

si bude smrt vybírat mezi dětmi různých národností. Za druhé si myslí, že život amerických dětí je cennější než život ruských dětí. A nejvíce záležejícím symptomem tohoto šílenství je ochota souhlasit s vražděním dětí kdekoliv na světě.

Je však hroznou skutečností, že ochota hrát si s životy dětí není naprosto neobvyklým symptomem v dnešní Americe. Je všeobecně známo, že nukleární zbraně nejen ohrožují žijící lidi, ale také zářením při pokusných výbuších ohrožují i život ještě nenarozených generací. Je však dost lidí, kteří se otevřeně přimlouvají za pokračování v pokusech.

Nedávne číslo wallstreetského „Weekly Market Letter“ (Týdenní přehled trhů) na př. vyjádřilo své velké uspokojení nad tím, že „mezinárodní dohoda o omezení atomové války“ se dostala „ještě více z dohledu“ a že proto je „pravděpodobnější pokračování v jaderných pokusech.“ Týdeník dodal:

Je-li třeba atomových pum jako rozbušek pro vodíkové bomby, pak bude stát uranový průmysl na mnohem pevnějších základech, než jsme si mysleli v době, kdy se zdálo dohoda o omezení pokusů pravděpodobnější než nyní. Nebude-li třeba A-pum, bude situace uranového průmyslu překérnější, než jsme se domnívali... Je to však jen vzdálená možnost. Otázka, kterou si musíte položit, jestliže jste investoval do uranu, zní: „Může to v tomto okamžiku vynášet víc peněz, než něco jiného?“

Pro každého duševně zdravého člověka je největším nebezpečím pro lidstvo hrozba nové války.

Vydavatelé časopisu „Business Digest and Forecast“ však dávají na jevo, že se nejvíce obávají nebezpečí zcela jiné povahy. „Možnost náhlého míru ve světě,“ poznamenávají, „je rizikem, které by měl mít na paměti každý businessman... stejně jako musí počítat s rizikem požáru, výbuchu nebo bouře, která může poškodit jeho majetek.“

„Zbrojení neklesne, poklesne-li vůbec, pod 38 miliard dolarů“, píše časopis velkopřumyslníků „U. S. News and World Report“ se zřejmým uspokojením. „Jednání o odzbrojení je jen pro parádu.“

Blouznění těch, kteří spokojeně přihlížejí pokračování

studené války, nabývá nejpodivnějších forem. Jednou z nich je kapitola „čisté pumy“.

„Pokud tomu rozumím,“ napsal novinář George Nixon v jednom ze svých článků, „pak vědecké hlavy, které má prezident k dispozici, vynalezly způsob, jak se vyhnout neúmyslnému zabíjení lidí.“

Když prezident Eisenhower mluvil o této věci na tiskové konferenci, tázali se ho: „Je možnost, že by se Rusové mohli naučit dělat tyto čisté pumy a máme záruku, že by je proti nám nepoužili?“

Prezident odpověděl: „Doufám, že se naučí Rusové dělat čisté pumy a že je použijí...“

Něco se štábu Bílého domu přece jen na této odpovědi nezdálo, a proto byli později novináři požádáni, aby tato prezidentova slova byla v písemném záznamu pozměněna. Opravená verze zněla: „Doufám, že se Rusové naučí vyrábět čisté pumy a že, kdyby někdy použili atomových pum, užijí čisté.“

Rozumější by se zdálo doufat, že jak my, tak i Rusové přestanou vyrábět pumy vůbec. Jak však řekl prezident Eisenhower, upozornili ho vědci, že zastavení pokusů s bombami by mělo „nepříznivý vliv... na mírové využívání této nové vědy pro lidstvo.“ Tito vědci se zřejmě domnívají, že k tomu aby se napomáhalo existenci lidstva, je nutno zdokonalovat prostředky k jeho vyhubení...

Genetik profesor Bentley Glass např. tvrdí, že největší nebezpečí atomu pro lidstvo neplyne z jeho vojenského použití, ale z jeho použití pro mírové účely. Na nedávne schůzi Národní akademie věd tento pán prohlásil, že „radioaktivní odpad nepředstavuje větší genetické nebezpečí než svítící ciferník náramkových hodin“ a dodal, že „mírové využití atomu ohrožuje budoucí generace mnohem více než pokusy se zbraněmi.“

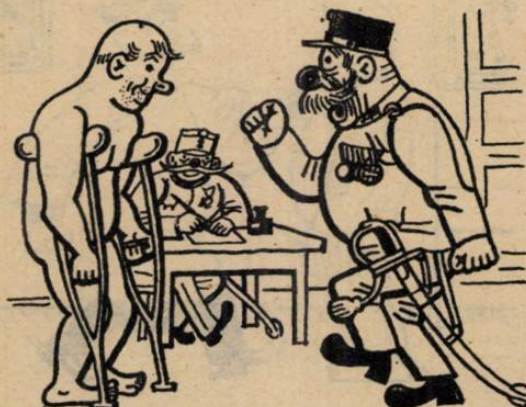
Mělo by se dodat, že lidé jako profesor Glass nemají vůbec v úmyslu špymovat. Myslí to, co říkají, smrtelně vážně a jako jiné psychopatické případy si myslí, že ostatní lidé s nimi sdílejí jejich halucinace. Naštěstí však národ jako celek ještě rozum neztratil. – Podle ankety pořádané Gallupovým ústavem je totiž většina amerického lidu pro zastavení pokusů s nukleárními zbraněmi...

OSUDY DOBRÉHO VOJÁKA ŠVEJKA VE SVĚTOVÉ VÁLCE

Podle Jaroslava Haška vypravuje a ilustruje Jos. Lada.

1. Švejk byl vážně churav rheumatismem, když dostal vyznamenání, že se má dostavit k lékařské prohlídce. Koupil si tedy kytku a vojenskou čepici s jablíčkem. A na vypůjčeném vozíku strkala jej utrpená paní Müllerová k prohlídce. Švejk máváje berlemi, křičel: „Na Bělehrad, na Bělehrad!“ – Za ním šel zástup lidí a policejní strážníci mu salutovali. Na rohu Krakovské ulice byl zbit nějaký buršák, který křičel na Švejka: „Nieder mit den Serben!“

2. A v památný ten den prohlídky stál Švejk před vrchním lékařem Bautzem. – „Superarbitrován pro blbost,“ poznamenal šikovatel. – „A co vám ještě schází?“ otázal se Bautze. – „Poslušně hlásím, že jsem rheumatik, ale sloužit budu císaři pánu do roztrhání těla,“ skromně řekl Švejk. – Bautze podíval se strašně na Švejka a zařval: „Sie sind ein Simulant!“ a obrací se k šikovateli, s ledovým klidem řekl: „Den Kerl sogleich einsperren!“

3. Dva vojáci s bajonetami odváděli Švejka do posádkové věznice. Švejk šel o berlich a s hrůzou pozoroval, že jeho rheumatismus začíná mizet. Paní Müllerová, která čekala nahoře u mostu s vozíkem na Švejka, když ho viděla pod bajonetami, zaplakala a odešla od vozíku, aby se vícekrát k němu nevrátila. A dobrý voják Švejk šel v průvodu ochránců státu do posádkové věznice.

4. Tam Švejka uložili do nemocničního baráku mezi simulanty. Byli tam souchočináři, lidé s kýlou, ledvinovou nemocí, tyřem, zánětem plic a jinými chorobami. – „Já mám rheuma,“ řekl jím Švejk, načež následoval upřímný smích všech. – „S rheumatismem mezi nás nelez,“ vážně Švejka upozornil jeden tučný muž, „rheumatismus tu platí tolik jako kuří oka; já jsem chudokrevný, mám pryč půl žaludku, pět žeber pryč a nikdo mně přece nevěří.“

5. Několik dní tam Švejka léčili hladem a klystýry, až byl hladový jako pes. A tehdy jej přišla navštívit vdova po generálovi, baronka von Botzenheim, která četla v „Bohemii“, jak Švejk na vozíku rukoval. – „Česky fójak, toprá fójak! Já čist f nófny, já pšínest pápat, kousat, cúcat, toprá fójak! Johann, kommen Sie her!“ – Společnice barončina podírala sedícího Švejka, který pomodliv se, pustil se s chutí do kuřete. Obě dámy pohnutím slzely.

6. Ale druhý den přišla vojenská lékařská komise. – „Ukažte jazyk!“ Švejk vyplázl jazyk tak daleko, že jeho obličej udělal pitomou grimasu: „Poslušně hlásím, pane stabarzt, že už delší jazyk nemám!“ – „To by v tom musel bejt hrom, abychom na vás nevyzráli!“ zařval na Švejka předseda komise. „Žádné idiot nejste, Švejku, chytřej jste, mazanej lump, uličník, všivák! Ale himmelhergot, voni vám to, Švejku, na garnisoně ukážou, že vojna není žádné špás!“